

Муаррифии нуктаҳои асосии
Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон,
Ҷаноби Олӣ, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба
Маҷлиси Олӣ
(аз 23-январӣ соли 2015)

Душанбе - 2015

Беҳтарин арзиши Паём - ватандӯстӣ

Мо бояд Ватани худро сидқан ва баробари ҷони хеш дӯст дорем, ватандӯсту меҳанпарастии воқеӣ бошем, шукронаи неъматии бузургтарин ва муқаддасии инсонӣ, яъне соҳибватанӣ ва озодиро ба ҷорем.

Эмомалӣ Раҳмон

Таҳлили дастовардҳои соли 2014 аз рӯи Паём

-
- Накша чорабинӣ аз 52 банд иборат буд, ки аксарияташ иҷро шудааст.
- Дар як сол беш аз 233 санади меъёрии ҳуқуқӣ, аз ҷумла 15 қонун, 97 тағйиру иловаҳо ба қонунгузорию қорӣ, 26 концепсияву стратегия ва барномаҳо, 77 шартномаву созишнома ва протоколҳои байналмилалӣ, 18 созишномаи қарзиву грантӣ таҳияву қабул гардиданд.
- Дар ин давра маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ 45,6 миллиард сомонӣ ва афзоиши воқеии он 6,7 фоизро ташкил кард.
- Даромадҳои пулии аҳоли нисбат ба соли пешин 12 фоиз зиёд шуда, ба 23,8 миллиард сомонӣ баробар гардиданд ва пасандозҳои аҳоли дар бонкҳо 21 фоиз афзоиш ёфтанд.
- Соли 2014 дар қаламрави мамлакат беш аз 252 ҳазор ҷойҳои нави кории доимӣ, мавсимӣ ва муваққатӣ таъсис дода шуданд.
- Дар ин сол аҳолии кишвар дуюним фоиз афзуда, дарозумрии миёнаи шаҳрвандон 73,4 солро ташкил дод, ки нисбат ба соли 2000-ум беш аз 5 сол зиёд аст.
- Таносуби қарзи берунаи Тоҷикистон нисбат ба маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ дар даҳ соли охир 1,7 баробар кам гардида, ҳоло 22,8 фоизро ташкил медиҳад.

Нишондодҳои иқтисодӣ дар соли 2015

- Ҳаҷми даромади буҷети давлатӣ соли 2015 ба 15,3 миллиард сомонӣ расонида мешавад.
- Аз ҷумла пардохти музди меҳнат, нафақа, ҷубронпулӣ ва кумакпулиҳо дар соли 2015 аз ҳисоби буҷети давлат зиёда аз 6 миллиард сомони ро ташкил медиҳад.
- Музди меҳнати кормандони мақомоти ҳокимият ва идоракунии давлатӣ, кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва хизматчиёни ҳарбӣ 15 фоиз, кормандони муассисаҳои маориф, аз ҷумла муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ, миёнаи умумӣ ва олий, дигар муассисаҳои соҳаи маориф, илм, фарҳанг, варзиш ва тандурустӣ 20 фоиз, муассисаҳои соҳаи ҳифзи иҷтимоӣ, аз ҷумла хона – интернатҳо барои пиронсолону маъҷубон, шӯъбаҳои кумаки иҷтимоӣ дар хона ва истироҳатгоҳу осоишгоҳҳо барои собиқадорони Ҷанги Бузурги Ватанӣ, меҳнат ва шахсони ба онҳо баробаркардашуда 25 фоиз зиёд карда мешавад.
- Ҳадди ақал ва ҳадди ниҳоии нафақа аз рӯи синну сол ва нафақаи заминавӣ, инчунин нафақаҳои меҳнати шаҳрвандон ба ҳисоби миёна то 20 фоиз зиёд карда мешаванд.
- Стипендияи донишҷӯён ва дигар намудҳои стипендия 30 фоиз, инчунин музди меҳнати ҳадди ақал 60 фоиз зиёд гардида, андозаи он аз 250 сомонӣ то ба 400 сомонӣ баробар мегардад.

Рушди энергетика - ҳадафи стратегии Паём

- Соли 2014 агрегати дуҷуми нерӯгоҳи барқи оби «Сангтӯда-2» ва агрегати якуми навбати аввали Маркази барқу гармидиҳии “Душанбе – 2” бо иқтидори 220 мегаватт ба қор дароварда шуда, сохтмони навбати дуҷуми он оғоз гардид, ки соли 2017 бо дарназардошти навбати аввал бо иқтидори 400 мегаватт ба истифода дода мешавад.
- Ташҳиси мустақили байналмилалии лоиҳаи сохтмони Нерӯгоҳи барқи оби Роғун ва арзёбии таъсири экологиву иҷтимоии он аз ҷониби Бонки Умумичаҳонӣ, қоршиносони мустақили байналмилалӣ ва ширкату мутахассисони хориҷии соҳа гузаронида шуд.
- *Норасоии нерӯи барқ яке аз монеаҳои асосии рушди иқтисодиву иҷтимоии кишвар буда, айни замон дар ҳаёти иҷтимоии мардум мушкилоти зиёд эҷод намудааст.*
- Қорҳои лоиҳакашии нерӯгоҳҳои барқи оби “Шӯрӯб”, “Нурӯбод - 1”, “Нурӯбод - 2”, “Айнӣ”, “Фондарё”, “Санӯбод” ва “Себзор” идома дорад.
- Барои амалисозии се лоиҳа, яъне таҷдиду барқарорсозии нерӯгоҳҳои, ки зиёда аз 40-50 сол боз хизмат мекунанд, якуним миллиард сомонӣ равона карда мешавад.
- Дар даврони Истиқлолият даҳҳо нерӯгоҳҳои хурду бузург ва Маркази барқу гармидиҳӣ бо иқтидори 1020 мегаватт ба истифода дода шудаанд, ки ин ба 24 Ҷоизи иқтидорҳои аз замони шӯравӣ то имрӯз истифодашаванда баробар аст.
- Дар даҳ соли охир ҷиҳати ноил гардидан ба истиқлолияти энергетикӣ кишвар ва азнавсозии шабакаҳои энергетикӣ аз ҳисоби ҳамаи сарчашмаҳои маблағгузории давлатӣ 13,4 миллиард сомонӣ равона карда шудааст.
- Дар соли 2014 ба ин мақсад зиёда аз 1,8 миллиард сомонӣ ҷудо карда шуд ва ин нишондиҳанда дар се соли оянда 7 миллиард сомониро ташкил хоҳад кард.

Раҳой аз бунбасти коммуникатсионӣ дар меҳвари Паём

- Барои раҳой бахшидани кишвар аз бунбасти коммуникатсионӣ лоиҳаҳои зиёди инфрасохториву ислохотӣ амалӣ шудаанд.
- Дар панҷ соли охир 5 миллиард сомонӣ, аз ҷумла соли 2014 зиёда аз як миллиард сомонӣ равона гардида, дар се соли оянда ҷудо намудани беш аз 3 миллиард сомонӣ пешбинӣ шудааст.
- Азнавсозии роҳи мошингарди Душанбе-Турсунзода, роҳҳои Душанбе - Қўрғонтеппа - Панҷи Поён, Айнӣ – Панҷакент, Душанбе – Хоруғ - Кулма (қитъаи Шўрообод-Дарвоз), Восеъ – Ховалинг, бунёди роҳи оҳани Душанбе-Қўрғонтеппа (қитъаи Ваҳдат-Ёвон), таҷдиду сохтмони роҳҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ амалӣ шуда истодааст.
- Лоиҳаи роҳҳои Дарвоз – Ванҷ (сарҳади ноҳияи Рӯшон) ва Хучанд – Исфара омода гардида истодааст.
- Ба раисони вилоят, шахру ноҳияҳо ҷихати нигоҳдорӣ ва таъмиру барқарорсозии роҳҳои дохилии ноҳияҳо ва маҳалҳои аҳолинишин дастур дода шуд.

Об ҳамчун манбаи ҳаёт нуктаи асосии Паём

- Таъмини аҳоли бо оби босифати нӯшокӣ яке аз вазифаҳои муҳими Ҳукумат махсуб меёбад.
- Барои ба оби босифати нӯшокӣ таъмин намудани шаҳру ноҳияҳои Душанбе, Хуҷанд, Чкалов, Бобоҷон Ғафуров, Исфара, Конибодом, Қайроққум, Хоруғ, Истиқлол, Ҳисор, Рӯдакӣ, Шаҳринав, Турсунзода, Ёвон, Чалолитдини Румӣ, Восеъ, Кӯлоб, Фархор, Панҷакент, Зафаробод, Шаҳристон, Истаравшан, Панҷ ва Ҳамадонӣ дар солҳои 2010-2018 беш аз як миллиард сомонӣ сарф шудааст.
- Барномаҳои бо оби тозаи нӯшокӣ таъмин намудани аҳоли дар дигар шаҳру ноҳияҳои мамлакат ба нақши гирифта мешавад.
- Дипломатияи ҳамкорӣ дар соҳаи об дар арсаи байналмилалӣ тақвият дода мешавад.
- Имсол тибқи қарори нави Маҷмаи Умумии Созмони Милали Муттаҳид дар Душанбе конфронси байналмилалӣ сатҳи баланд доир ба об баргузор мегардад.
- Мушкилоти глобалии нарасидани оби нӯшокӣ дар сайёра ва талқини ғояи ҳамкориҳои созанда дар ҳалли масъалаҳои марбут ба об дар ин конфронси бонуфуз баррасӣ хоҳад шуд.

Рушди саноат - омили пешрафт дар Паём

- Имрӯзҳо дар ҳудуди мамлакат 21 ширкати ватаниву хориҷӣ дар соҳаи нафту газ ба корҳои иштироқӣ, пармакунӣ, истихроҷ ва коркард машғул аст.
- Дар қаламрави кишвар 18 ширкати ватаниву хориҷӣ дар 14 кон бо истихроҷи ангишт машғул аст.
- Истихроҷи ангишт тадриҷан афзоиш ёфта, соли 2014 истеҳсоли он ба 875 ҳазор тонна расонида шуд, ки ин нишондиҳанда нисбат ба соли 1991-ум 3 баробар зиёд мебошад.
- Истеҳсоли ангишт ба 1 миллион тонна расонида, талаботи дохилӣ пурра қонеъ карда мешавад.

Саноат ҳамчун таъминкунандаи рушди иқтисод дар кишвар

- Тавассути воридоти техникаву технологияҳои муосир солҳои 2012-2014 зиёда аз 1000 коргоҳҳои димӣ, мавсимӣ, инчунин корхона ва иқтидорҳои нав таъсис дода шудаанд.
- Дар ноҳияи Ёвон корхонаҳои истеҳсоли семент, криолит, фториди алюминий, кислотаи сулфат ва дар ноҳияҳои Фархор, Данғара, Вахш ва Ҳисор корхонаҳои коркарди нахи пахта сохта шуда истодаанд.
- Дар ояндаи наздик сохтмон ва ба истифода супоридани корхонаи металлгудозӣ дар ноҳияи Ҳисор бо иқтидори истеҳсоли 150 ҳазор тонна оҳани сохтмонӣ ва дар шаҳри Истиқлоли вилояти Суғд бо иқтидори 100 ҳазор тонна корхонаи металлургии истеҳсоли метали сурбу руҳ идома дорад.
- Дар ин минтақаи саноатӣ бунёди 5 корхонаи нави истеҳсоли ба нақша гирифта шудааст.
- Дар ноҳияи Ёвон корхонаи истеҳсоли семент ба истифода супорида шуда, тибқи нақша соли ҷорӣ боз се корхонаи сементбарорӣ дар шаҳру ноҳияҳои Бобочон Ғафуров, Ваҳдат ва Ёвон бо иқтидори 3 миллион тонна сохта, ба истифода супорида мешавад.
- Имсол дар ноҳияи Данғара бунёди корхонаи сементбарорӣ бо иқтидори 1,8 миллион тонна ва дар шаҳри Исфара бо иқтидори 1 миллион тонна оғоз мегардад.
- Ҷиҳати рушди корхонаҳои саноатӣ дар деҳот ва ноҳияҳои дурдаст тавассути истифодаи технологияҳои мутобиқ ба шароити минтақаҳои кӯҳистон чораҳои зарурӣ андешида мешаванд.

Соҳаи кишоварзӣ - асоси таъмини амнияти озуқаворӣ дар мамлакат

- Дар панҷ соли охир масоҳати заминҳои боғу тоқзор қариб 20 фоиз ва кишти сабзавот 30 фоиз, ҳаҷми истеҳсоли меваю сабзавот 50 фоиз зиёд гардидааст.
- Дар натиҷаи амалисозии Барномаи давлатӣ оид ба бунёди боғу тоқзорҳо беш аз 54 ҳазор гектар боғҳои нав бунёд карда шудаанд.
- Ҷиҳати дуруст ба роҳ мондани фаъолияти соҳаҳои тухмипарварӣ, зотпарварӣ, картошкапарварӣ ва азхудкунии заминҳои нав чораҷӯӣ карда мешавад.
- Ҷиҳати рушди соҳаҳои агросаноатӣ дар панҷ соли охир аз ҳисоби буҷети давлатӣ 1,7 миллиард сомонӣ равона гардидааст ва дар се соли оянда боз ҷудо намудани 1 миллиард сомонӣ пешбинӣ шудааст.
- Дар кишвар 52 корхонаи коркарди гӯшту шир сохта, ба истифода дода шудааст ва раванди бунёди чунин корхонаву коргоҳҳо бомаром идома дорад.
- Сохтмони сардхонаҳои ҳозиразамони ниғаҳдории меваю сабзавот, ҷойгиркунии корхонаҳои хурди коркарди маҳсулот ва банду басти он ҳоло ҳам дар сатҳи паст қарор дорад.
- Дар истеҳсоли ғалладонагиҳо, картошка ва пахта ба пастравӣ роҳ дода шудааст.
- Ҷиҳати афзоиши истеҳсолоти дохилӣ ва ба ин васила тадриҷан таъмин намудани қисми асосии бозори истеъмолӣ бо маҳсулоти ватанӣ чораҷӯӣ карда мешавад.

Татбиқи лоиҳаҳои давлатии сармоягузори воситаи рушди устувори кишвар

- Дар доираи татбиқи лоиҳаҳои давлатии сармоягузори ҷиҳати рушди иқтисодиёти мамлакат дар соли 2014 ба маблағи зиёда аз 3,7 миллиард сомони қарзҳои имтиёзнок ва грантҳо ҷалб гардидаанд.
- Аз ҳисоби ҳамаи сарчашмаҳои маблағгузори 70 миллиард сомони, аз ҷумла тавассути сармоягузори мустақим беш аз 40 миллиард сомони ҷалб карда мешавад.
- Дар ҳафт соли охир ба иқтисодиёти Тоҷикистон зиёда аз 11 миллиард сомони сармояи мустақими хориҷӣ ворид гардидааст.
- Ҷиҳати тақвият бахшидан ба ҷараёни татбиқи механизми шарикӣ давлат ва бахши хусусӣ зиёд намудани саҳми сармоягузори мустақими хориҷӣ чораҳои иловагӣ андешида мешавад.
- Тоҷикистон тибқи арзёбии ташкилотҳои байналмилалӣ молиявӣ ба рӯйхати 10 кишвари пешсафи ислохотгари ҷаҳон дохил гардидааст.

Шарикии давлат чиҳати дастгирии соҳибкории хурду миёна

- Дастгирии соҳибкорӣ ва дар навбати аввал соҳибкории истеҳсоли аз ҷумлаи самтҳои асосии фаъолияти соҳтору мақомоти давлатӣ ба ҳисоб меравад.
- Соли 2014 аз ҷониби бонкҳо ба соҳибкорон 8,2 миллиард сомонӣ, аз ҷумла ба соҳибкории истеҳсоли 5,1 миллиард сомонӣ қарз дода шудааст, ки нисбат ба соли 2013-ум 17 фоиз зиёд мебошад.
- Дар 5 соли охир аз ҳисоби бучети ҷумхуриявӣ барои дастгирии соҳибкории хурду миёна беш аз 720 миллион сомонӣ қарзҳои имтиёзнок ҷудо карда шудаанд.
- Дар ин давра аз ҳисоби бонкҳо ба соҳибкорон 31 миллиард сомонӣ қарз дода шудааст ва тавассути пешниҳоди имтиёзҳои андозӣ барои дастгирӣ ва пешрафти соҳибкорӣ 16 миллиард сомонӣ равона гардидааст.
- Чиҳати боз ҳам соддаву оммафаҳм намудани низоми андозбандӣ ва беҳтар намудани шароит барои рушди соҳибкорӣ чораҳои зарурӣ андешида мешавад.

Соҳаи иҷтимоӣ - самти муҳимми Паём

- Нақши кормандони соҳаҳои иҷтимоӣ дар амри баланд бардоштани сатҳи донишу маърифатнокии наврасону ҷавонон, фарҳанги мардум, ҳифзи саломатии аҳоли, табобату нигоҳубини беморон ва дигар гурӯҳҳои ниёзманди ҷомеа **ниҳоят арзишманд мебошад.**
- Соли 2014 дар кишвар беш аз 252 ҳазор ҷойҳои нави кори доимӣ, муваққатӣ ва мавсимӣ таъсис дода шудаанд.
- Соли 2015 бояд на кам аз 200 ҳазор ҷойҳои нави кори муҳайё карда шаванд.
- Зиёда аз 100 ҳазор нафар шаҳрвандон аз курсҳои касбомӯзӣ гузашта, ин раванд дар оянда низ идома дода мешавад.
- Дар бобати аз худ кардани касбу ҳунарҳои ҷавобгӯ ба талаботи бозори меҳнат ва забномӯзии шаҳрвандон чораҳои иловагӣ андешида мешавад.
- То охири соли ҷорӣ лоиҳаи қонун “Дар бораи муҳоҷирати меҳнатӣ” ба Ҳукумати мамлакат пешниҳод карда мешавад.

Рушди босуботи соҳаи маориф самти афзалиятноки сиёсати иҷтимоӣ

- Соли гузашта ҷиҳати пешрафти соҳи маориф беш аз дуюним миллиард сомонӣ ҷудо гардида, соли равон ба ин хотир ҷудо намудани се миллиард сомонӣ пешбинӣ шудааст.
- Соли гузашта шумораи кӯдакистонҳо дар кишвар аз 508 ба 527 расида, шумораи кӯдаконе, ки дар ин муассисаҳо ба таълиму тарбия фаро гирифта шудаанд, қариб 80 500 нафарро ташкил дод, ки нисбат ба соли 2013 беш аз 4000 нафар зиёд мебошад.
- Имрӯз барои қариб 115 ҳазор кӯдак шароити муносири таълиму тарбияи томактабӣ фароҳам оварда шудааст.
- Зинаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ барои тайёр кардани кадрҳои коргарӣ ва касбу ҳунаромӯзӣ ҷалб карда шуда, дар ин муассисаҳо курсҳои забномӯзӣ барои муҳоҷирон ташкил карда мешавад.
- Асоси фаъолияти зинаи таҳсилоти олии касбии кишварро ҷорӣ намудани меъёрҳои байналмилалӣ дар низоми кредитии таҳсилот ташкил хоҳад дод.

Мақоми омӯзгор

Омӯзгор дар раванди таълиму тарбия ҳуқуқи хато карданро надорад, зеро тақдири насли ояндасоз ва пешбарандаи давлату ҷомае дар дасти ӯст.

Омӯзгор дар раванди таълиму тарбия баробари падару модар ва шахсоне, ки онҳоро иваз мекунанд, нақши асосӣ дорад ва ҳамчун роҳнамои маънавӣ барои ба камол расонидани насли шоистаи даврон масъул аст.

Эмомалӣ Раҳмон

Ҷамаи зинаҳои таҳсилот ба рушд ниёз доранд

- Бо мақсади инкишофи зинаи аввали таҳсилот Ҳукумати мамлакат дар асоси супориши Паёми соли гузаштаи Президенти кишвар “Барномаи рушди муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2014-2020”-ро қабул намудааст.
- Ҳукумати кишвар то ба имрӯз масъалаҳои муҳимму аввалиндараҷаи зинаи таҳсилоти миёнаи умумиро ҳаллу фасл намудааст.
- Кабули докталабон минбаъд ба муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ тавассути Маркази миллии тести роҳандозӣ мешавад.
- Ҳоло дар мактабҳои миёнаи кишвар як миллиону 750 ҳазор хонандагон таҳсил мекунанд ва ҳар сол қариб 110-112 ҳазор нафар мактабро хатм мекунанд.
- То соли 2018 муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ бо омӯзгорони сатҳи баланди касбӣ пурра таъмин карда мешавад ва Ҳукумат ҷиҳати тайёр кардани мутахассисони дигар соҳаҳо тадбирҳо меандешад.
- Курсҳои касбу ҳунаромӯзӣ ва забномӯзӣ дар зинаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ ба роҳ монда мешавад.
- Таҳсилоти олии касбии кишвар низоми кредитии таҳсилотро тибқи меъёрҳои байналмилалӣ амалӣ менамояд.

Тарбия рукни дуюми таҳсилот

- Баробари таълим масъалаҳои тарбияи наврасону ҷавонон ва дар рӯҳияи ватандӯстиву инсонпарварӣ ва ҳудогоҳиву худшиносӣ ба воя расонидани онҳо ниҳоят муҳим мебошад.
- Ҷиҳати ба роҳ мондани назорати иҷрои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд” ва ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти дахлдор дар Дастгоҳи иҷроияи Президенти кишвар воҳиди нави сохторӣ таъсис дода мешавад.
- Бо мақсади таъмини ҳифзи ҳуқуқи кӯдак дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод шуд, ки институти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак таъсис дода мешавад.

Илм - ҷавҳари рушд

- Татбиқи барнома ва нақшаҳои алоқаманд ба рушди илм зери назорати доимии Ҳукумат қарор мегирад.
- Ба робитаи илм бо истеҳсолот, воридшавии инноватсия дар низоми илмӣ таваҷҷуҳи бештар дода мешавад.
- Ҷихати омода намудани кадрҳои ҷавон ва ҷалби онҳо ба корҳои илмиву роҳбарӣ бештар ба роҳ монда мешавад.
- Ҳамкории парки технологӣ ва инноватсионии Академия бо паркҳои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ барқарор карда мешавад.
- Вазоратҳои саноат ва технологияҳои нав, энергетика ва захираҳои об, кишоварзӣ, дигар вазорату идораҳо ва корхонаҳои истеҳсоли бо Академияи илмҳо ҳамкориро ҷихати татбиқи дастовардҳои илм дар истеҳсолот тақвият мебахшанд.

Омӯзиш ва таблиғи масъалаҳои муҳимми иҷтимоӣ ва таърихӣ - вазифаи олимон

- Омӯхтани сабаб ва омилҳои сар задани ҷанги шаҳрвандӣ дар кишварамон яке аз вазифаҳои муҳимтарини олимони ҷомеашинос.
- Нақши халқунанда доштани андешаву таҳқиқоти муътамади олимон ҷихати ҳодисаҳои даҳшатноку ғоҷибори гузашта ва дар руҳияи хушёриву зираки тарбия намудани наслҳои ояндаи кишвар .
- Вобаста ба раванҷҳои ҷаҳонишавӣ ва шиддат гирифтани муборизаҳои иттилоотӣ, воридшавии мафкураи бегона ба зеҳни ҷомеа институтҳои илмиву таҳқиқотии Академияи илмҳо, академияҳои соҳавӣ, Маркази таҳқиқоти стратегӣ, дигар марказҳои илмӣ ва кафедраҳои ҷомеашиносии муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ба таҳқиқу таблиғи масъалаҳои худшиносиву худогоҳӣ, ҳифзи арзишҳои миллии таърихиву фарҳангӣ, тавсеаи ҷаҳонбинии демокративу дунявӣ, пойдории ваҳдат ва суботи ҷомеа ҷалб карда мешаванд.
- Олимону донишмандони мамлакат бояд ба масъалаҳои тавсеаи мафкураи миллий, таҳкими давлатдорӣ ва рушди иҷтимоиву сиёсии ҷомеа, иттиҳоди нерӯҳои созандаи кишвар ва ҳифзи манфиатҳои стратегии Тоҷикистон, мубориза бар зидди терроризм ва экстремизм, хурофотпарастиву ифротгароӣ, инчунин таҳқиқи масоили демократикунонии ҳаёти иҷтимоиву сиёсии Тоҷикистон эътибори аввалиндараҷа диҳанд.

Мароми Паём

Навсозиҳои соҳаи тандурустӣ

- Соли 2014 шароити инфрасохтори соҳаи тандурустӣ хеле беҳтар гардида, кӯмакҳои аввалияи тиббию санитарӣ тавсеа ёфтанд.
- Маблағгузориҳои соҳаи тандурустӣ дар соли 2015 нисбат ба соли гузашта 10 фоиз зиёд пешбинӣ шудааст.
- Дар даври Истиқлолият барои рушди соҳаи тандурустӣ илова ба маблағҳои аз буҷет ҷудошуда 107 лоиҳаи сармоягузориҳои давлатӣ ба маблағи умумии қариб 3 миллиард сомонӣ татбиқ гардидааст.
- Ҳоло дар соҳаи тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии кишвар илова ба маблағҳои буҷетӣ татбиқи 38 лоиҳа ба маблағи 570 миллион сомонӣ идома дорад.
- Барои таъмини муассисаҳои тандурустӣ бо кадрҳои баландсатҳӣ, сатҳи дониши касбии хатмкунандагони муассисаҳои таҳсилоти оливу миёнаи тиббӣ, аз ҷумла доир ба истифодаи таҷҳизоти ҳозиразамони тиббӣ ва ташхису табобати як қатор бемориҳо бояд Вазорат чораҳо андешад.
- Ҷараёни татбиқи санадҳои барномавии соҳаро бояд Вазорат зери назорати қатъӣ қарор диҳад ва барои боз ҳам беҳтар кардани хизматрасониҳои тиббӣ ба аҳоли чораҷӯӣ намояд.

Мақсади аввалиндараҷаи Ҳукумат инкишофи бонизоми фарҳанг

- Ҳукумат ба масъалаҳои боло бурдани фарҳанги ҷомеа, эҳтиром ба арзишҳои милливу фарҳангӣ, эҳёи анъанаву ҳунарҳои мардумӣ, рушди санъату мусиқӣ ва театр таваҷҷуҳи хос зоҳир менамояд.
- Ҳукумат дар муддати даҳ соли охир танҳо барои таъмиру таҷдиди ёдгориҳои таърихӣ қариб 3 миллиард сомонӣ равона карда, аксари осорхонаҳо, қасру марказҳои фарҳангӣ, қалъаву шаҳрҳои бостонӣ, мақбараҳои шахсиятҳои таърихиву ирфонӣ ва дигар мероси моддиву маънавии халқамонро азнавсозӣ намуд.
- Ҳанӯз ҳам баъзе масъалаҳои ҷалталаб, аз қабилӣ костагии фарҳанги гурӯҳҳои алоҳидаи ҷомеа ва гароиши онҳо ба мафкураи бегона мавҷуданд.
- Имсол ба таъминоти муассисаҳои фарҳангӣ бо таҷҳизоту технологияҳои муосир диққати махсус дода мешавад.

Рушди кино нуктаи муҳим дар Паём

Филмҳои ҳозиразамони мустанаду бадеӣ, ки гузаштаву имрӯзро воқеъбинона инъикос намоянд, масъалаҳои муҳимми ҳаёти ҷомеаро тасвир созанд ва ахлоқи ҳамидаву анъанаҳои неки халқамонро тарғиб кунанд, кам ба назар мерасанд.

Вазорати фарҳанг, Кумитаи телевизион ва радио ва иттифоқҳои эҷодӣ бо мақсади таблиғи ғояҳои миллӣ, тарбияи зебоипарастӣ ва ҳифзи мероси таърихиву фарҳангӣ ҷиҳати таҳияи асарҳои нави сахнаӣ ва филмномаҳои таърихӣ бояд чораҳои зарурӣ андешанд.

Ҳукумати мамлакат вазифадор карда мешавад, ки ҷиҳати инкишофи ин санъати муҳим иҷрои барномаи давлатии рушди кинои тоҷикро таҳлил карда, минбаъд ҳамасола барои эҷоду наворбардории филмҳои нав ва тайёр кардани мутахассисони соҳа маблағҳои махсус пешбинӣ намояд.

Доир ба ҳалли саривақтии масоилу мушкилоти соҳа ва рушди он, интихобу ҷобачогузори барномаҳо зарур аст, ки аз ҳисоби намояндагони мақомоти дахлдор ва мутахассисон Комиссияи давлатӣ таъсис дода шавад.

Ҷавонон ҳамчун нерӯи пешбарандаи ҷомеа

- Ҷавонон ҳамчун давомдиҳандагони татбиқи ҳадафҳои олии мо имрӯзҳо бо азму иродаи қавӣ ба хоҳири пешрафти ояндаи Ватани маҳбубамон саъю талош карда, дар бештари соҳаҳо ба дастовардҳои назаррас ноил гардидаанд.
- Имрӯзҳо беш аз 12 ҳазор нафар ҷавонони соҳибистеъдоду лаёқатманди мо дар хориҷи кишвар аз ҳисоби давлат таҳсил карда истодаанд. Ҳоло дар дохили кишвар зиёда аз 200 ҳазор нафар донишҷӯён таҳсил доранд.
- Ҷавонони кишвар дар сафҳои Қувваҳои Мусаллаҳ, аз ҷумла дар ҳифзи марзу буми Ватан ва таъмини амнияти оромии давлат ва ҷомеа қарор доранд ва иддае парчами Тоҷикистони азизро дар мусобиқаҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ баланд мебардоранд.
- Барои рушди солими ҷомеаи кишвар ва ҷалби наврасону ҷавонон ба варзиш тайи панҷ соли охир 19 варзишгоҳ, 621 майдонча ва 110 толори варзишӣ, 11 ҳавзи шиноварӣ ва 9 маҷмааи варзишӣ сохта, ба истифода дода шудааст.
- Инчунин 2700 майдонча ва 635 толори варзишӣ, 14 ҳавзи шиноварӣ ва 5 маҷмааи варзишӣ таъмиру азнавсозӣ гардидааст.
- Бо мақсади оммавигардонии варзиш ва таблиғу ташвиқи тарзи ҳаёти солим иншооти зикршудаи варзишӣ дар ҳолати хуб нигоҳ дошта, самаранок мақсаднок истифода бурда шаванд.

Эҳтироми хоса ба занону бонувон

- Барои дасгирии занону бонувон Ҳукумат якчанд барномаи давлатӣ, стратегия ва концепсияҳо тасдиқ намуда, дурнамои фаъолияти занон ва нақши онҳоро дар мақоми роҳбарӣ, таҳкими давлатдорӣ, солимии ҷома ва пойдориву устувории оила муайян намудааст.
- Занон ҳамчун чароғи оила, нерӯи созандаи ҷома ва ҷимоятгару идомабахши беҳтарин анъанаҳои миллӣ дастгирӣ мегарданд ва дар сохтору мақомоти давлатӣ сафи онҳо бештар карда мешаванд.
- Дар синфҳои болоии мактабҳои таҳсилоти умумӣ курсҳои махсуси таълими маърифат ва одоби оиладорӣ ба роҳ монда мешавад.

Мушкилиҳо вобаста ба оила дар Паём

Масъалаи **пош хӯрдани оилаҳои ҷавон**, ки шумораи онҳо сол ба сол зиёд мегардад, ташвишовар мебошад.

Мувофиқи маълумоти омори соли 2014 аз 95500 ақди никоҳи ба қайд гирифташуда 9 ҳазори он бекор шудааст, ки нисбат ба соли 2013-ум 9,5 фоиз зиёд аст.

Дар миёни ҷавонон **ҳолати никоҳи хешовандони наздик** низ зиёд шуда, боиси таваллуди кӯдакони маъюб гардида истодааст.

Имрӯз **дар қаламрави кишвар қариб 13 ҳазор нафар кӯдакону наврасони маъюби то 18 - сола** аз ҷониби давлат нигоҳубин карда мешаванд. Бештари ин кӯдакон маъюби модарзод буда, аз никоҳи хешовандӣ, инчунин аз волидайнӣ гирифтори нашъамандӣ ба дунё омадаанд.

Сабаби дигари **пош хӯрдани оилаҳо** бе муоинаи пешакии тиббӣ хонадор кардани фарзандон аз ҷониби падару модар мебошад.

Бемории масунияти норасоии бадан бемории шадид буда, имрӯз **дар кишвар беш аз шашуним ҳазор нафар гирифтори он гардидааст**. Чунин вазъ боиси ташвиши ҷиддии Ҳукумати мамлакат ва аҳли ҷомеа мебошад.

Масъалаи **муоинаи ҳатмии пешакии тиббии издивоҷкунандагон ва пешгирӣ намудани никоҳи байни хешовандони наздик** якҷо бо мардум ва ҷомеаи шахрвандӣ ҳаматарафа бояд омӯхта шавад ва ба Ҳукумат таклиф пешниҳод карда шавад.

Соли 2015 - Соли оила

Масъалаҳои маърифати оиладорӣ, баландбардоштани масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд, омода кардани фарзанд ба ҳаёти мустақиллона ва пайдории оила диққати доимии тамоми мақомоти давлатӣ, муассисаҳои таҳсилотӣ ва кулли аъзои ҷомеа ро тақозо мекунад.

Ҷомеаи солим аз оилаи солим ва насли солим ташаккул меёбад. Вобаста ба ин дар кишвар соли 2015 “Соли оила” эълон карда шавад.

Маъракаи муҳимми сиёсӣ - интихоботи Маҷлиси Олӣ, маҷлисҳои маҳаллӣ ва ҷамоатҳо

- Чорабинии сиёсӣ вобаста ба интихобот бояд дар доираи талаботи Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунҳои амалкунанда, дар сатҳи баланди ташкилӣ ва маърифати ҳуқуқӣ, шаффофу озод, ба таври демократӣ ва бо иштироки фаъолонаи интихобкунандагон доир гардад.
- Сохторҳое, ки ба баргузори ин чорабинӣ масъуланд, бояд ба ҳамаи ҳизбҳои сиёсии дар интихобот ширкаткунанда ва ба номзадҳои пешбаришуда шароити баробар муҳайё созанд.
- Интихоботи навбатӣ бояд ба омили муттаҳидкунандаи халқи Тоҷикистон, таҳкими сулҳу субот, ваҳдати милливу сарҷамъии мардуми кишвар ва болоравии эътибору обрӯи давлати мо дар арсаи ҷаҳонӣ гардад.
- Ҳамаи мо барои фардои давлату миллат, сулҳу субот, ваҳдати миллий, хулоса, барои ояндаи осудаи Тоҷикистон масъулият дорем.

Эмомалӣ Раҳмон

Ифротгарой ва терроризм- хатари ҷомеа

- Терроризм ва ифротгарой беш аз ҳарвақта авҷ гирифта, бо оқибатҳои даҳшатбору бераҳмонаи худ ба проблемаи ҷиддитарини инсоният дар асри бистуяк табдил ёфтааст.
- Дар самти мубориза бар зидди терроризм, ифротгарой, муомилоти ғайриқонунии воситаҳои нашъадор, таъмини амнияти давлат ва ҷомеа, баланд бардоштани иқтисоди муҳофизатии мамлакат ва ҳифзи боэътимоди сарҳади давлатӣ, инчунин омодабошии ҷангии Қувваҳои Мусаллаҳ тадбирҳои иловагӣ андешида мешавад.
- Шаҳрвандони кишвар бояд ба қадри давлати соҳибистиклол ва зиндагии оромӣ осуда расанд ва ҳеҷ гоҳ зиракии сиёсиро аз даст надода, фирефтаи таблиғоти ақидаҳои бебунёди ифротӣ нашаванд.
- Ба хотири ҳифзи сулҳу оромӣ ва пайдории суботи сиёсии ҷомеа мо ҳама бояд муттаҳид бошем ва ба фаъолияти сохтори мақомоти давлатӣ ҳамаҷониба мусоидат намоем.
- Терроризм ва экстремизм **чун вабои аср** хатари глобалии ҷиддӣ дошта, **террорист ватан, миллат ва дину мазҳаб надорад**, балки як таҳдиде ба ҷомеаи ҷаҳонӣ ва ҷони ҳар як сокини сайёра аст.

Ҳушёрӣ ва зиракии мақомоти ҳифзи ҳуқуқ

- Роҳбарият ва кормандони Суди Олӣ, Суди Олии иқтисодӣ, Шӯрои адлия ва Прокуратураи генералӣ бояд бо дарки масъулияти баланди касбӣ чиҳати амалисозии адолати судӣ, таъмини волоияти қонун ва гузашта аз ин, дар роҳи ҳимояи ҳуқуқу озодиҳои инсонӣ шаҳрванд ва ташкилотҳо тамоми чораҳои заруриро андешанд.
- Фаъолияти ҳокимияти судӣ яке аз самтҳои асосии сиёсати Давлат махсуб меёбад.
- Бо мақсади таҳкими минбаъдаи ҳокимияти судӣ Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба татбиқи «Барномаи нави ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2015-2017» тасдиқ гардид.
- Барномаи мазкур барои боз ҳам устувор шудани сохтори мақомоти судӣ ва пешрафту пурсамар гардидани фаъолияти онҳо, таҳкими ҳамкориҳои мақомоти судӣ бо дигар мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, ҳамчунин чиҳати иҷрои санадҳои судӣ **такони ҷиддӣ мебахшад.**
- Кирдорҳои коррупсионӣ маҳкум карда мешавад ва мубориза бо ин падидаи номатлуб яке аз самтҳои афзалиятноки фаъолияти давлат ба шумор меравад.

Ҳадафҳои сиёсати хориҷии кишвар дар меҳвари Паём

- Муҳтаво ва ҳадафҳои сиёсати дарҳои қушода, ки бо амалӣ намудани он сарзамини мо сафи дӯстони худро пайваста зиёд намудааст, мисли пештара боқӣ хоҳанд монд ва барои тақвияти равобити Тоҷикистон бо тамоми кишварҳои дунё хизмат хоҳанд кард.
- Сар задани алангаи нави муҳолифату низоъҳо дар Шарқи Наздик ва минтақаҳои дигари дунё, густариши бегобиқои терроризми байналмилалӣ ва ҷинояткориҳои муташаккил, муомилоти ғайриқонунии воситаҳои нашъадор ва силоҳ, шиддат гирифтани проблемаҳои экологӣ ва хуруҷи бемориҳои наву басо хатарноки сирояткунанда **барои таъмини амнияти миллӣ ва минтақавӣ муҳим мебошанд.**
- **Мисли пештара бояд минтақаи мо қаламрави дӯстиву ҳамкорӣ ва ҳамёриву кӯмаки байниҳамдигарӣ бошад.**
- Ҳамкории муассир бо шарикони стратегии санҷидаву боэътимод мисли пештара мазмуни асосии сиёсати хориҷии Тоҷикистонро ташкил хоҳад дод.
- **Робитаҳои муассир бо созмонҳои байналмилалӣ, аз ҷумла ниҳодҳои бонуфузи молиявӣ идома хоҳанд ёфт.**
- Сиёсати хориҷии кишвар мисли анъана бояд бо дарназардошти манфиатҳои олии миллӣ татбиқ карда шавад.

Муқаддасоти дини ислом ҳифз мешаванд

- Номи поки исломро бо зухуроти даҳшатноку нафратовари терроризм олуда кардан иштибоҳи маҳз аст.
- Тамоюли торафт қувватгирифтаистодаи сиёсӣ намудани ислом фақат бар зарари он сурат гирифта, дар назди оламиён симои поки аҳли онро манфур намоиш медиҳад.
- Таквият бахшидани таблиғи таҳаммулгароӣ дар миёни мардум ва таблиғи мусулмонон ҳамчун мардуми мутамаддин ва фарҳангиву илмпарвар дар миёни ҷомеа муҳим мебошад.
- Истифодаи тамоми василаву воситаҳо барои тарғиби риояи эҳтироми ғояву андешаҳои солиму созанда ва таҳаммули фикри якдигар арзиши баланд дорад.

Вазифаи ҳар як шахси бедордил иҷрои даъвати Сарвари давлат бахри татбиқи Паём

Ҳифзи содиқонаи манфиатҳои милливу давлатӣ, аз тамоми манфиатҳои дигар афзал донистани манобеи давлату миллат, саъю талоши пайваста ба хотири мустаҳкам намудани пояҳои давлати миллӣ, ҳифзи соҳибистиқлолии Ватан, суботи иҷтимоӣ, поянда нигоҳ доштани забони давлатӣ, амнияти давлат ва ҷомеа, ваҳдати миллӣ ва иқтисодии давлат вазифаи шахрвандӣ ва масъулияти фарзандии ҳар яки мову шумо – аъзои Ҳукумат, вакилони мардумӣ, роҳбарону масъулони идораҳо ва ташкилоту муассисаҳо, хизматчиёни давлатӣ ва умуман тамоми халқи Тоҷикистон мебошад.

Эмомалӣ Раҳмон